

MORA

UTKAST

PLAN VATTEN OCH AVLOPP

Utkastversion 2015-05-26

Dokumentbeskrivningar

Policy

En policy ska ange viljeinriktningen för ett specifikt område. Den ska vara vägledande för beslut och styrning. En policy som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt ska beslutas av kommunfullmäktige och i övrigt av kommunstyrelsen. En policy gäller tills vidare och bör därför revideras vart fjärde år och följa mandatperioden.

Program och planer

Ett program anger långsiktiga avsikter i en fråga av större vikt. Ett program är mer beskrivande än en policy och mer övergripande än en plan. Om program ska gälla för hela kommunen ska den antas av kommunfullmäktige.

En plan eller handlingsplan innehåller åtgärder som ska vidtas inom ett särskilt område och syftar till att förverkliga exempelvis mål, policy, lagar mm. En handlingsplan är mer konkret och specifik än en plan och innehåller exempelvis ansvar. De bör revideras vart fjärde år och följa mandatperioden

Föreskrifter

Regeringen har i förordningar gett kommunerna rätt att utfärda lokala föreskrifter med mer detaljerade bestämmelser än i förordning.

Riktlinjer och rutinbeskrivningar

En riktlinje innehåller anvisningar om hur en fråga ska hanteras. Den är vägledande i hur tjänstemän bör agera.

Reglemente

Kommunfullmäktige beslutar hur kommunen ska organiseras och vilka nämnder som skall finnas och hur de skall vara sammansatta. Det är obligatoriskt för kommunfullmäktige att utfärda reglementen för nämnderna. Reglementen är ett regelverk om nämndernas arbetsformer och har till uppgift dels att klargöra befogenhetsfördelningen mellan de olika nämnderna. Kommunfullmäktige beslutar också om sitt eget reglemente s.k. arbetsordning samt revisionens.

Bolagsordning och ägardirektiv

För de kommunala bolagen motsvaras reglementena av bolagsordning och ägardirektiv. Dessa kommunala aktiebolag ska följa såväl aktiebolagslagen som delar av kommunallagen.

Stadgar

Ett äldre begrepp för riktlinjer är stadgar, vilka antas av fullmäktige. Stadgar används mest i formen av regler för hur en förening eller stiftelse ska arbeta.

Taxor och avgifter

Kommunen har så kallad avgiftsmakt det vill säga befogenhet att ta ut avgifter av enskilda som ersättning antingen för kommunala prestationer eller för rätten att nyttja allmänna platser och inrättningar. Avgift som är privaträttsliga och är grundade på frivilliga avtal kallas avgifter. Avgifter som är offentligrättsliga det vill säga påtvingad prestation med stöd av bestämmelser i en allmän författning kallas taxor. Taxor och avgifter beslutas av fullmäktige.

Arvoden och andra kommunala stöd

Fullmäktige får besluta att förtroendevalda i skällig omfattning får ersättning för sitt uppdrag och därtill uppkomna omkostnader.

Kommunen har möjlighet att ge olika stöd exempelvis till föreningar.

PLAN, vatten och avlopp

Fastställd	
Reviderad	
Produktion	Kommunledningskontoret
Dnr	2014/434 101
Dokument	KS

Innehåll

1	Inledning	4
2	Bakgrund och syfte	4
3	Skydd av vattentäkter och vattenresurser	5
3.1	Grundvattenresurser utanför allmän VA anläggning	5
3.2	Tillstånd och skyddsområden för allmänna vattentäkter	5
3.3	Skydd av enskilda vattentäkter	6
4	Kretslopp och resurshushållning	6
5	Allmän vatten- och avloppsförsörjning (Kommunalt vatten och avlopp)	7
6	VA utbyggnadsplan	9
7	Plan i väntan på anslutning till kommunalt VA samt enskild VA försörjning ..	12
8	Kommunikation	13
9	Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan	13
10	Konsekvensbeskrivning	15
11	Organisation under planperioden	17
12	Ordlista	17

Utkast

1 Inledning

Alla behöver vatten och vi har ett gemensamt ansvar att se till att även framtida generationer kan ta del av det fina vatten som vi idag har i Mora. För att uppmärksamma utmaningarna och prioritera åtgärderna, för en hållbar försörjning av vatten och avlopp, har Mora kommun arbetat fram en strategisk och långsiktig vatten och avloppsplan (VA-plan).

Planen har tagits fram genom förvaltningsövergripande arbete och diskussioner i politiskt forum. VA-planen ska användas under många år framåt och revideras vart 4:e år. Denna plan har en planperiod som gäller 2015 – 2019.

”Policy vatten och avlopp” har varit vägledande för prioriteringar och ställningstaganden i planen. Underlag och fakta som använts framgår av ”Översikt vatten och avlopp”. Båda dokumenten finns att tillgå på kommunens webbplats, www.mora.se.

Planen innehåller:

- utbyggnadsplan för allmänt VA samt plan i väntan på anslutning till kommunalt VA samt enskild VA försörjning
- åtgärder inom områdena *Skydd av vattentäkter och vattenresurser, Kretslopp och resurshushållning, Allmän vatten- och avloppsförsörjning och Kommunikation.*

Nästan 90 % av kommunens invånare är anslutna till kommunala anläggningar som sköts av NODAVA AB som är delägt av Mora, Orsa och Älvdalens kommuner. Övriga 10 % har egen försörjning, vid egen fastighet eller gemensamt. Förutsättningarna liksom standard på anläggningar varierar och i många fall kommer det att krävas insatser för att säkerställa en god försörjning av vatten och avlopp. Inte minst för att uppnå lagar och myndighetskrav.

2 Bakgrund och syfte

Huvudsyftet är att säkerställa att invånare och besökare i Mora kommun har bra dricksvatten och ett omhändertagande av avloppsvatten som säkerställer en god livsmiljö. Mora kommun arbetar för ett hållbart och tryggt samhälle där gemenskap, företagande och hälsa är viktigt. Kommunen har ett ansvar för att planera och arbeta för att det finns en god försörjning av vatten och avlopp i kommunen.

Det finns lagar och krav som avser att skydda invånare från dricksvatten som kan vara hälsofarligt och säkerställa att vårt avlopp inte påverkar vår våra sjöar och vattendrag, badplatser och andra skyddsvärda miljöer.

När det finns behov av att lösa försörjningen av vatten eller avlopp för en viss bebyggelse kan kommunen bli skyldig att ordna kommunalt VA. Länsstyrelsen kan ålägga kommunen att ordna kommunalt VA, vilket de gjort i Ryssa by.

Kommunen vill med VA planen skapa sig en egen planering för att förvalta och utveckla kommunens försörjning av vatten och avlopp som stödjer kommunens samhällsutveckling och medför att de hälso- och miljökrav som ställs på dricksvatten och avloppshantering kan prioriteras så att största möjliga nytta ges för de ekonomiska insatser som kommer att behövas.

Med VA planen vill kommunen också bidra till en bättre hushållning med resurser, ex minska förbrukningen av vatten, minska energianvändningen och återföra näringsämnen från avloppet till jord- eller skogsbruk.

Planen samordnar planeringen från kommunens olika förvaltningar och kommunala bolag så att kommunen agerar på ett samordnat sätt.

Planen är också ett viktigt verktyg för att informera och kommunicera med invånare i kommunen om vad som gäller och planeras gällande försörjningen av vatten och avlopp. På kommunens hemsida finns numera en länk som informerar om pågående arbete och detta ska utvecklas och vara tillgängligt för allmänheten även kommande år.

3 Skydd av vattentäkter och vattenresurser

3.1 Grundvattenresurser utanför allmän VA anläggning

Sverige har i ett internationellt perspektiv mycket goda tillgångar på rent dricksvatten. Det gäller såväl ytvatten som grundvatten.

I Mora kommun finns de främsta vattenresurserna i isälvsavlagringar (grusåsar) där Älvdalsåsen är den största. Från den Åsen tas bland annat vatten till Risets vattentäkt som försörjer en stor del av Moras invånare med dricksvatten.

Länsstyrelsen har i rapport 2012:02 "Vattenförsörjningen i Mora kommun" angett de viktigare vattentillgångarna som bör skyddas och dessa är Älvdalsåsen (klass 1) och Siknäs, Venjanåsen, Våmåsen, Garsås, Kättbo, Vimådelat och Mörkloåsen (klass 2).

Under planperioden 2015 – 2019 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
1. Uppdatera översiktsplan med skydd för vattentillgångar i Mora med utgångspunkt från Länsstyrelsens rapport 2012:02 "Vattenförsörjningen i Mora kommun", se karta i bilaga 1.	Stöd vid planering, exploatering, bygglov och tillståndsgivning Stödjer förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödjer nationella och regionala miljömål Stödjer mål i VA policy.	Restriktioner för markanvändning och annan verksamhet som kan medföra risk för pågående eller framtida uttag av dricksvatten.

3.2 Tillstånd och skyddsområden för allmänna vattentäkter

Inom den allmänna VA anläggningen skyddas vattentäkter via så kallade vattenskyddsområden.

Alla kommunala vattentäkter utom Finngruvan har fastställt skyddsområde. Risets vattentäkt, kommunens viktigaste, behöver dock revidera sitt. I Venjan pågår utredning om ny vattentäkt.

Enbart Risets vattentäkt har tillstånd för vattenuttag.

Under planperioden 2015 – 2019 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
2. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Riset (revidering) och Finngruvan (nytt). Om ny vattentäkt hittas i Venjan ska även denna skyddas.	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan. Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödja nationella och regionala miljömål	Höjd säkerhet leverans dricksvatten Begränsningar i mark- och vattenanvändning inom skyddsområdet

3.3 Skydd av enskilda vattentäkter

Enskilda vattentäkter saknar normalt skydd. Skydd kan dock erhållas genom att anta lokala hälsoskyddsföreskrifter. Ansvaret för att genomföra åtgärder ligger på den ansvarige för vattentäkten. Kommunen bör dock vara rådgivande och ge stöd vid utformning av föreskrifterna.

Under planperioden 2015 – 2019 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
3. Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla enskilda gemensamma vattentäkter som inte är med i VA utbyggnadsplanen inom 10 år och som har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m ³ /dygn (lyder under SLVs krav).	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan. Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Höjd säkerhet leverans dricksvatten Begränsningar i mark- och vattenanvändning inom skyddsområdet Ökad trygghet invånare som är med i föreningar Kräver kommunal finansiering
4. Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter för mindre enskilda gemensamma vattentäkter (lyder ej under SLV krav) inför nästkommande planperiod.	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan. Stödja mål i VA policy.	Se ovan

4 Kretslopp och resurshushållning

Miljöbalkens syfte är att skapa en god resurshushållning och en god livsmiljö även för kommande generationer. Inom VA försörjning avses främst kretslopp av näringsämnen (fosfor) från avlopp som ett prioriterat område. Inom kommunalt VA avser detta återföring av slam från avloppsreningsverk. I Sverige finns det på många håll begränsningar (kvalitet, opinion, m.m.) som gör att slammet inte kan återföras till växtproduktion. I Mora kommun används slammet till anläggningsjordar. En annan viktig resursfråga inom kommunalt VA är den relativt stora mängden energi som åtgår för att förse invånare och besökare med VA försörjning. I Mora kommun åtgår ca 3500 MWh/år.

I den enskilda VA försörjningen, som i Mora enbart omfattar ca 10-15 % av befolkningen, är det svårare att skapa större effekter inom kretslopp och resurshushållning på grund av de mycket spridda anläggningarna. Inte desto mindre kan det vara av vikt att skapa grund för ett framtida samhälle som även lokalt är anpassat till en god resurshushållning.

Hushållning med energi samordnas med kommuenns arbete med Energi- och klimatplan.

Under planperioden 2015 – 2019 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
5. Ta fram slamstrategi	Bidra till en hållbar kommun Säkerställa slammets kvalitet Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Ökade förutsättningar för att slam kan återanvändas i kretsloppet Minskad belastning av oönskade ämnen i naturen (kemikalier, läkemedel etc)
6. Fortsatt utredning om möjligheter att behandla avloppslam via förbränning i syfte att kunna tillgodogöra energi och näring ur slamm	Bidra till en hållbar kommun Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Ökat kretslopp Minskat nyttjande av ändlig fosfor Ökad energiutvinning Minskat transportbehov av slam

5 Allmän vatten- och avloppsförsörjning (Kommunalt vatten och avlopp)

I Mora kommun sköter och administrerar NODAVA AB den allmänna VA-anläggningen åt ägaren och huvudmannen Moravatten AB.

Den allmänna VA anläggningen lyder under lagen om allmänna vattentjänster vilket ställer särskilda krav på att upprätthålla en god VA standard. Moras allmänna VA försörjning sker via 8 vattenverk och 9 avloppsverk samt ca 80 mil VA ledningar. Debiterad mängd vatten uppgår till ca 1,3 Mm³/år.

Ledningsnätet är gammalt och behöver förnyas. Stora delar av vatten och avloppsanläggningarna i Mora kommun byggdes under perioden 1955 – 1979. Detta innebär att stora delar av ledningsnätet är 40 – 60 år gammalt.

Dagvatten från städer och samlad bebyggelse har historiskt sett avletts samlat i ledningar. Det har visat sig att även dagvatten har påverkan på sin omgivning både vad gäller föroreningar och näringsämnen. Genom att dagvatten hittills oftast har letts i ledningar till en samlad utsläppspunkt kan det uppstå höga halter och stora flöden till ett ibland litet och känsligt vattendrag. Stora flöden påverkar genom att de kan medföra översvämningar och erosion.

Främst de centrala delarna av Mora har ett allmänt dagvattensystem utbyggt. Generellt eftersträvas LOD (Lokalt Omhändertagande av Dagvatten) och en hållbar dagvattenhantering vid planering i dagsläget. Detta innebär att avrinningen av dagvatten fördröjs och ska efterlikna vattnets naturliga förlopp.

Under planperioden 2015 – 2019 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
7. Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten	Säkerställa att verksamhetsområdet är utformat enligt den ambition som fanns vid fastställandet	Tydligare för fastighetsägare vad som gäller

8. Genomföra ”Strategisk rationaliseringsutredning för VA Mora”	<p>Bidra till en hållbar kommun</p> <p>Ge förutsättningar till kostnadseffektiva lösningar som samtidigt bidrar till att lösa de miljö- och hälsomässiga behoven enligt denna VA plan.</p>	<p>Ökad effektivitet</p> <p>Förbättrad försörjning dricksvatten</p> <p>Minskad påverkan från enskilda avlopp</p>
9. Utreda möjligheter till reservvattentäkt för Risets vattentäkt	<p>Bidra till en hållbar kommun</p> <p>Säkerställa vattenförsörjning vid större driftstörning (förorening, etc)</p> <p>Utveckla möjligheter till vattenförsörjning i områden som har behov av förbättrad vattenförsörjning</p>	<p>Höjd säkerhet leverans dricksvatten</p> <p>Kan medföra stora kostnader</p> <p>Kan innebära kommunövergripande insatser</p>
10. Utveckla Solvikens avloppsreningsverk för att möjliggöra mottagande av avloppsvatten från utbyggnadsområden enligt tabell 1-2 (inom 20 år).	<p>Bidra till en hållbar kommun</p> <p>Underlätta utbyggnad av kommunalt VA</p>	<p>Minskad påverkan från enskilda avlopp</p> <p>Effektivare omhändertagande avloppsvatten</p>
11. Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	<p>Säkerställa långsiktigt VA försörjning</p> <p>Stödja nationella och regionala miljömål</p> <p>Stödja VA policy</p>	<p>Minskade utsläpp av avloppsvatten från reningsverk och ledningsnät</p> <p>Minskad energiförbrukning i pumpstationer och avloppsverk</p> <p>Eventuellt ökade investeringskostnader</p>
12. Ta fram dagvattenprogram	<p>Förebygga klimateffekter</p> <p>Tydliggöra ansvar och roller</p> <p>Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021</p> <p>Stödja nationella och regionala miljömål</p> <p>Stödja VA policy</p>	<p>Minskade utsläpp av avloppsvatten från reningsverk och ledningsnät</p> <p>Minskad risk för översvämningar i bebyggelse</p>

Se även ”Kretslopp och resurshushållning” där slam och energi redovisas.

6 VA utbyggnadsplan

Bedömningar om vilka områden som föreslås erhålla allmän VA försörjning sker utifrån följande behov och möjligheter att ordna allmän VA försörjning.

Bedömning om behoven sker utifrån följande parametrar;

- A. Antal fastigheter och dess nyttjandegrad
- B. Bebyggelseutveckling
- C. Förutsättningar försörjning av dricksvatten (störst vikt)
- D. Känslighet recipient och naturmiljö
- E. Status enskilda avlopp

Parametrar viktas där C ges störst vikt följt av A och E.

Bedömning av möjligheter sker utifrån

- F. Kostnader för utbyggnad av allmän VA anläggning
- G. Samordningsvinster vid utbyggnad

Med utgångspunkt från målsättningar i VA policyn ska en samlad bedömning ske av vilka områden som föreslås erhålla allmän VA försörjning och dess prioriteringsordning uppdelad i följande tidsintervall;

- Områden som föreslås byggas ut inom 10 år med prioritet för varje enskilt objekt (om möjligt)
- Områden som föreslås byggas ut om 10-20 år (ej prioritering av enskilda områden)
- Områden som föreslås byggas ut efter 20 år alternativt ha enskild VA försörjning

I tabell 1-2 anges förslag på utbyggnadsplan de närmaste 20 åren och i tabell 3 anges de områden som inte inom 20 år avses anslutas till kommunalt VA eller som på lång sikt föreslås ha enskild VA försörjning.

Utbyggnadstakten i tabell 1-2 är bedömd utifrån vad som anses skäligt utifrån nuvarande kunskap om behov, ekonomi samt bemyntade och planerade resurser. Under kommande planperiod ska ett antal större utredningar genomföras om framtida VA försörjning och dessutom erhålls lärdomar och erfarenheter från utbyggnad av områden i tabell 1, tillsyn och samhällsplanering (översiktsplan), som medför att underlaget för att bedöma utbyggnad av allmän VA anläggning förbättras. Detta kan innebära att fler områden successivt prioriteras in i tabell 1 och 2 för utbyggnad av allmän VA anläggning vid kommande revideringar av VA planen (normalt vart 4:e år). Vid dessa tillfällen kan också omprioriteringar bli nödvändiga på grund av att förutsättningarna förändrats (ex lagstiftning).

Områden i tabell 1 innebär att de läggs in i en långsiktig investeringsplan.

Tabell 1. Förslag utbyggnadsplan inom 10 år (2016 – 2025)

Område	Klart år	Kommentar
Ryssa by	2017	Föreläggande från länsstyrelsen enligt 6 § LAV Ca 130 bebyggda fastigheter
Borstnäs	2018	Stort behov ur hälso- och miljösynpunkt; <ul style="list-style-type: none">• Svåra markförhållanden• Enskilt vatten• LIS område

		<p>Mycket goda förutsättningar ordna allmänt VA (nära Ryssa)</p> <p>Ca 50 bebyggda fastigheter</p>
Nusnäs Vålan	2019	<p>Stort behov ur hälso- och miljösynpunkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Högt bebyggelsetryck • Små fastigheter • Enskilt vatten • Dåliga förutsättningar ordna lokalt dricksvatten <p>Ganska goda förutsättningar ordna allmän VA anläggning</p> <p>Ca 90 bebyggda fastigheter</p>
Utanmyra	2020-2021	<p>Mycket stort behov ur hälso- och miljösynpunkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tätbebyggt • Dåliga förutsättningar ordna lokalt dricksvatten • Enskilt vatten • Stor känslighet recipient • Stor andel dåliga/äldre avlopp <p>Ca 100 bebyggda fastigheter</p>
Isunda	2022	<p>Mycket stort behov ur hälso- och miljösynpunkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enskilt vatten • Dåliga förutsättningar ordna lokalt dricksvatten • Stor andel dåliga/äldre avlopp • Dåliga förutsättningar lokalt avlopp (silt) • Måttlig känslighet recipient <p>Goda förutsättningar ordna allmänt VA (följd av Ryssa)</p> <p>Ca 50 bebyggda fastigheter</p>
Bodarna, Kulåra, Bråmåbo, Häradsarvet	<p>Dessa områden kan sträcka sig in något år efter 2025.</p> <p>Detaljerad tidsättning sker vid revidering 2019.</p>	<p>Stort behov ur hälso- och miljösynpunkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enskilt vatten • Dåliga förutsättningar ordna lokalt dricksvatten • Stor andel dåliga avlopp • Dåliga förutsättningar lokalt avlopp (berg)

		<ul style="list-style-type: none"> • Måttlig känslighet recipient Ca 175 bebyggda fastigheter
--	--	--

Tabell 2. Förslag utbyggnadsplan år 2026 - 2035 och senare samt enskild VA försörjning

Område	Kommentar
Kättbo	Stort behov ur hälso- och miljösynpunkt. <ul style="list-style-type: none"> • Otjänligt vatten (fluorid) • Dåliga förutsättningar ordna lokalt dricksvatten? • Stor andel dåliga/äldre avlopp • Måttlig känslighet recipient Dåliga möjligheter allmän VA anläggning Ca 135 bebyggda fastigheter
Kråkbergslandet	Stort behov ur hälso- och miljösynpunkt. <ul style="list-style-type: none"> • Högt bebyggelsetryck • Små fastigheter • Enskilt vatten • Stor andel dåliga/äldre avlopp • Måttlig känslighet recipient Goda möjligheter allmän VA anläggning Prioritering kan påverkas av framtida samhällsplanering. Ca 125 bebyggda fastigheter

Tabell 3. Förslag utbyggnadsplan år 2036 och senare samt enskild VA försörjning

Område	Kommentar
Övriga områden	Områden kommer vid följande revideringar att successivt lyftas till tabell 1 eller 2.

Utifrån tabell 1 bedöms således följande vara prioriterat under planperioden 2015 – 2019;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
13. Kommunal VA utbyggnad Ryssa by, Borstnäs och Nusnäs Vålan	Föreläggande enligt 6 § LAV Miljö- och hälsomässiga behov	Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp
14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej	Ansluta fastigheter där avsikten varit eller är att dessa ska ingå i	Förbättrad försörjning dricksvatten

är ansluten till kommunalt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.	kommunal vatten- och/eller avloppsförsörjning Miljö- och hälsomässiga behov	Minskad påverkan från enskilda avlopp Rättvisa mellan fastighetsägare
15. Ta fram riktlinjer för utbyggnad av kommunalt VA	Kvalitetssäkra den interna arbetsprocessen med ständiga förbättringar Säkerställa kommunikation med berörda fastighetsägare Stödja mål i VA policy	Effektivt genomförande av projekt Ökat förtroende och nöjdhet hos invånare
16. Ta fram riktlinjer för finansiering av utbyggnad av kommunalt VA	Underlätta hantering av taxor och finansiering Tydligare regelverk vid anslutningar Stödja mål i VA policy	Bättre ekonomisk planering Bättre arbetsprocesser med god transparens

7 Plan i väntan på anslutning till kommunalt VA samt enskild VA försörjning

Avser områden som anges i kapitel 6, tabell 1-2.

Om utbyggnad av kommunal VA-anläggning planeras kan bristfällig enskild anläggning föreläggas med krav i väntan på utbyggnad. Insatsen ska vara skälig och anpassas till riskbild och tidpunkt för anslutning. Tillstånd kan vara tidsbegränsade med krav att ansluta sig till kommunal anläggning när förutsättningar finns.

Skydd av vattentäkter hanteras i kapitel 3.3.

Gemensamma lösningar ska stimuleras och teknikval ska beakta kretslopp och resurshushållning, se kapitel 4.

Under planperioden 2015 – 2019 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
17. Ta fram tillsynsplan i områden som ej ska byggas ut inom 10 år (tabell 2-3) med prioritet på områden med dåliga förutsättningar att ordna dricksvatten samt stor känslighet recipient/naturmiljö (kan även inbegripa fastigheter som anges via riktlinjer i åtgärd 16)	Miljö- och hälsomässiga behov Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödja VA policy	Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp
18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp	Anpassa bedömning till kommande råd från Havs-	Minskad risk för skadlig lokal påverkan (ex

och vattenmyndigheten samt förutsättningar i Mora kommun	dricksvattentäkter)
Stöd för upprättande av tillsynsplan för miljökontoret	Ökad ekonomisk hushållning
Stödja mål i VA policy	

8 Kommunikation

VA försörjningen påverkar Mora kommun som samhälle och dess invånare och besökare och det är flera kommunala organisationer som berörs av VA frågor i sitt arbete.

Kommunikation är en mycket viktig del i att uppnå planens ambitioner.

Kommunikation ska, om inte annat anges, beredas i VA plan gruppen och förankras i dess referensgrupp.

Under planperioden 2015 – 2019 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
19. Plan för kommunikation och rådgivning	Gemensamma VA lösningar (stimulera) Kretsloppslösningar Föreningsformer, ex gemensamhetsanläggningar Avtalsförhållanden huvudman och förening Kommunens web plats Seminarier Enkäter	Ökad effektivitet Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp

9 Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan

Följande tabell sammanställer åtgärder med ansvar och tid som anges i VA planen.

Åtgärd	Ansvar	Tid (klart)	Beslutsinstans
1. Uppdatera översiktsplan med skydd för vattentillgångar i Mora	Kommunstyrelsen	Tidplan sätts 2016	Kommunfullmäktige
2. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Riset (revidering), Finngruvan (nytt) och	Nodava	2017	Länsstyrelsen

Venjan (nytt).				
3.	Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla vattentäkter som inte är med i VA utbyggnadsplanen inom 10 år och som har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m ³ /dygn	Kommunstyrelsen	2019	Kommunfullmäktige
4.	Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter i övriga enskilda vattentäkter inför nästkommande planperiod	VA plan grupp	2019	Förankras i referensgrupp
5.	Ta fram slamstrategi	Nodava	2019	Moravattens styrelse
6.	Fortsatt utredning om möjligheter att behandla avloppslam via förbränning i syfte att kunna tillgodogöra energi och näring ur slammet	Nodava	2019	Moravattens styrelse
7.	Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten	Nodava	2015	Kommunfullmäktige
8.	Genomföra ”Strategisk rationaliseringsutredning för VA Mora”	Nodava	2017	Moravattens styrelse
9.	Utreda möjligheter till reservvattentäkt för Risets vattentäkt	Nodava	2017	Moravattens styrelse
10.	Utveckla Solvikens avloppsreningsverk för att möjliggöra mottagande av avloppsvatten från utbyggnadsområden enligt tabell 1-2 (inom 20 år).	Nodava	2017	Moravattens styrelse
11.	Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	Nodava	2019	Moravattens styrelse
12.	Ta fram dagvattenprogram	Kommunstyrelsen	2015	Kommunfullmäktige
13.	Kommunal VA utbyggnad Ryssa by, Borstnäs och Nusnäs Vålan (se tabell 1, kap 6)	Nodava	2019	Kommunfullmäktige (verksamhetsområde, taxa) Moravattens styrelse

			(investering)
14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej är ansluten till kommunalt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.	VA plan grupp	2015	Förankras i referensgrupp
15. Ta fram rutiner för utbyggnad av kommunalt VA	VA plan grupp	2016	Förankras i referensgrupp
16. Ta fram riktlinjer för finansiering av utbyggnad av kommunalt VA	Nodava	2015	Förankras i referensgrupp
17. Ta fram tillsynsplan i områden som ej ska byggas ut inom 10 år (tabell 2-3) med prioritet på områden med dåliga förutsättningar ordna dricksvatten samt stor känslighet recipient/naturmiljö	Miljökontoret	2016	Miljönämnden
18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp	Miljökontoret	2016	Miljönämnden
19. Plan för kommunikation och rådgivning	VA plan grupp	2016	Referensgrupp

10 Konsekvensbeskrivning

Konsekvenserna av VA planen syftar sammantaget till att skapa en långsiktigt hållbar VA försörjning i Mora kommun. Effekten av VA planen och dess åtgärder sammanfattas utifrån VA policyns hållbarhetsmål.

Miljö: Påverkan yt- och grundvatten, kretslopp, resurshushållning

Ekonomi: Ekonomiska konsekvenser för medborgare i Mora

Socialt: Hälsa, livskvalitet, boendetrygghet, likställighet, etc

Bedömningen sker i tre nivåer:

++ Betydande förbättring

+ Mindre betydande förbättring

0 Ingen betydande förändring

- Mindre betydande försämring

-- Betydande försämring

Åtgärd	Miljö	Ekonomi	Socialt
1. Uppdatera översiktsplan med skydd för vattentillgångar i Mora	0	0	++

2. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Riset (revidering), Finngruvan (nytt) och Venjan (nytt).	+	0	+
3. Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla vattentäkter som inte är med i VA utbyggnadsplanen inom 10 år och som har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m ³ /dygn	+	0	++
4. Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter i övriga enskilda vattentäkter inför nästkommande planperiod	+	0	++
5. Ta fram slamstrategi	++	0	0
6. Fortsatt utredning om möjligheter att behandla avloppslam via förbränning i syfte att kunna tillgodogöra energi och näring ur slammet	++	0	0
7. Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten	+	0	+
8. Genomföra ”Strategisk rationaliseringsutredning för VA Mora”	++	0	++
9. Utreda möjligheter till reservvattentäkt för Riset vattentäkt	0	0	++
10. Utveckla Solvikens avloppsreningsverk för att möjliggöra mottagande av avloppsvatten från utbyggnadsområden enligt tabell 1-2 (inom 20 år).	++	0	++
11. Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	+	0	+
12. Ta fram dagvattenprogram	++	0	0
13. Kommunal VA utbyggnad Ryssa by och Börstnäs och Nusnäs Valan	++	--	++
14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej är ansluten till kommunalt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.	++	--	++
15. Ta fram rutiner för utbyggnad av kommunalt VA	0	+	+
16. Ta fram riktlinjer för finansiering av utbyggnad av kommunalt VA	0	++	+
17. Ta fram tillsynsplan i områden som ej ska byggas ut inom 10 år (tabell 2-3) med prioritet på områden med dåliga förutsättningar ordna dricksvatten samt stor känslighet recipient/naturmiljö	++	--	++
18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp	++	0	++

11 Organisation under planperioden

Under planperioden ska en VA plan grupp finnas som ansvarar för att planera, samordna och följa upp VA planen samt årligen samordna svar till Vattenmyndigheten. Gruppen består av ansvarig tjänsteman från kommunledningskontor, NODAVA, miljökontor och plankontor. Sammanställande är kommunledningskontoret. Gruppen kan adjungera in fler personer efter behov. Gruppen bör genomföra minst fyra möten per år.

Nuvarande referensgrupp ska vara kvar och dess ansvar är att utgöra samrådspart till arbetsgruppen i strategiska ställningstaganden och vägval samt vara beredande i ärenden som behöver beslutas i KS-KF. Gruppen ska sammankallas minst 1 gång per år, helst inför kommande budgetprocess.

12 Ordlista

<i>Allmän VA-anläggning</i>	<i>En VA-anläggning som kommunen har rättsligt bestämmande över och som har ordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV)</i>
<i>Avlopp</i>	<i>Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.</i>
<i>Dagvatten</i>	<i>Yttigt avrinnande regnvatten och smältvatten.</i>
<i>Enskild VA-anläggning</i>	<i>En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning.</i>
<i>Gemensambetsanläggning</i>	<i>En enskild VA-anläggning (se ovan) som inrättats för två eller flera delägare gemensamt.</i>
<i>LAV</i>	<i>Lagen om allmänna vattentjänster.</i>
<i>LAV 6§ om Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster</i>	<p><i>Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall Kommunen:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Bestämna det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och</i> <i>2. Se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va- anläggning.</i>
<i>Moravatten AB</i>	<i>Helägt av Mora kommun. I detta bolag ligger ägandet av VA- och anfallsanläggningar.</i>
<i>Nodava AB</i>	<i>Driftbolag samägt mellan Mora, Orsa och Älvdalens kommuner med uppgift att sköta den allmänna VA anläggningen</i>
<i>Riktlinjer</i>	<i>En riktlinje innehåller anvisningar om hur en fråga ska hanteras. Den är vägledande i hur tjänstemän bör agera.</i>

<i>Rutiner</i>	<i>Rutiner anger en arbetsbeskrivning och är mer konkret än riktlinjer.</i>
<i>VA-anläggning</i>	<i>En anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse.</i>
<i>Verksamhetsområde</i>	<i>Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.</i>

UICKAST